Uitspraak Geschillencommissie Kifid nr. 2024-0787

(mr. dr. D.P.C.M. Hellegers, voorzitter en mr. K. van Oort, secretaris)

Datum uitspraak	11 september 2024
Klacht van	De heer [naam 1] en mevrouw [naam 2], verder te noemen de consumenten
Tegen	InterBank N.V., gevestigd te Amsterdam, verder te noemen de bank
Aard uitspraak	Niet-bindend advies
Uitkomst	Vordering afgewezen
Bijlage	Relevante bepalingen uit wet- en regelgeving

Samenvatting

Variabele rente. De consumenten stellen zich op het standpunt dat de bank bij het berekenen van het compensatiebedrag ten onrechte de rentestop vanaf april 2020 meeneemt. De consumenten zijn van mening dat de bank de berekening moet maken over de periode van de oorspronkelijk aangeboden compensatie, zijnde de periode tot mei 2020. Daarnaast vorderen de consumenten immateriële schadevergoeding, wegens een onterechte BKR-registratie. Naar het oordeel van de commissie mag de bank de compensatieberekening maken over de gehele looptijd van het krediet, dus ook de periode na mei 2020. Dit betekent dat de consumenten geen recht hebben op aanvullende compensatie. Ook ziet de commissie geen aanleiding immateriële schadevergoeding toe te kennen. De vorderingen worden afgewezen.

1. Procedure

1.1 De behandelend commissie, verder te noemen de commissie, beslist op basis van het reglement en op basis van de door partijen aan Kifid ingestuurde documenten inclusief bijlagen. Het gaat om: 1) het klachtformulier van de consumenten; 2) het verweerschrift van de bank; 3) de repliek van de consumenten; 4) de dupliek van de bank.

1.2 De commissie is van oordeel dat het niet nodig is de zaak mondeling te behandelen. De zaak wordt daarom op grond van de stukken beslist.

1.3 De consumenten hebben gekozen voor een niet-bindend advies. Dit betekent dat partijen elkaar niet aan de uitspraak kunnen houden.

2. Het geschil

Wat is er gebeurd?

2.1 Op 20 mei 2008 hebben de consumenten een doorlopend kredietovereenkomst gesloten met (een rechtsvoorganger van) de bank, met een kredietlimiet van € 68.435,- tegen een variabele effectieve rente van bij aanvang 7,2% per jaar.

2.2 Met ingang van april 2020 is een rentestop ingevoerd.

2.3 In navolging van de einduitspraak van de Commissie van Beroep van Kifid met nummer 2019-005b heeft de bank voor haar klanten, die gelet op die uitspraak te veel rente voor hun doorlopend krediet hebben betaald, een compensatieregeling in het leven geroepen.[1]

2.4 De bank heeft de consumenten uit hoofde van de compensatieregeling een vaststellingsovereenkomst toegezonden, waarin zij de consumenten een compensatiebedrag van € 5.988,10 aanbiedt voor de periode tot mei 2020. De consumenten hebben deze vaststellingsovereenkomst respectievelijk op 16 en 17 mei 2020 ondertekend.

2.5 Op 12 juli 2023 hebben de consumenten de bank gevraagd de compensatie opnieuw te berekenen, omdat eerder ten onrechte geen rekening was gehouden met de periode dat de kredietvergoeding lager was dan de referentierente.

2.6 De bank heeft de consumenten vervolgens bericht dat zij niet in aanmerking komen voor een aanvullende compensatie, omdat er na verrekening van het voordeel dat de consumenten door de rentestop vanaf april 2020 hebben genoten geen uit te keren bedrag resteert.

2.7 Op 14 februari 2024 heeft de bank op naam van de consumenten een 2-codering geplaatst in het Centraal Krediet Informatiesysteem (CKI) bij het Bureau Kredietregistratie (BKR). Deze registratie is gedurende de procedure verwijderd, omdat deze ten onrechte bleek te zijn geplaatst.

De klacht en vordering

2.8 De consumenten vorderen een aanvullende rentecompensatie, te vermeerderen met de wettelijke rente, en een schadevergoeding voor de periode dat de BKR-registratie zichtbaar is geweest.

2.9 De consumenten leggen hieraan het volgende ten grondslag. De bank heeft bij het berekenen van de compensatie ten onrechte geen rekening gehouden met de periode dat de kredietvergoeding lager was dan de referentierente. Op basis van de eigen berekeningen van de consumenten hebben zij recht op een aanvullende vergoeding van € 10.056,35. De bank dient opnieuw een berekening te maken over de periode waarover ook het oorspronkelijke compensatiebedrag was berekend, te weten de periode tot mei 2020. De bank mag in de berekening niet meenemen dat er daarna een rentestop is ingevoerd, omdat dit buiten de overeengekomen periode voor de berekening valt. Daarnaast stellen de consumenten dat de bank in 2021 ten onrechte een bedrag van € 590,79 aan rente in rekening heeft gebracht, terwijl een rentestop was ingevoerd. Ook dit bedrag, vermeerderd met wettelijke rente, vorderen zij van de bank.

[1] Te vinden in het uitsprakenregister op www.kifid.nl.

De consumenten vorderen verder vanwege het leed dat hen is aangedaan een schadevergoeding van € 200,- per dag dat de BKR-registratie zichtbaar is geweest.

Het verweer

2.10 De bank heeft verweer gevoerd tegen de stellingen van de consumenten. Voor zover relevant zal de commissie bij de beoordeling daarop ingaan.

3. De beoordeling

3.1 Ter beoordeling staat of de consumenten recht hebben op aanvullende rentecompensatie en schadevergoeding. Naar het oordeel van de commissie is daarvan geen sprake. Deze beslissing zal hierna worden toegelicht.

3.2 De commissie merkt vooraf op dat de bank stelt dat slechts één van de consumenten partij is in deze procedure. Hoewel het op zichzelf juist is dat op het klachtformulier slechts één van de consumenten als partij is genoemd, blijkt uit de toelichting op de klacht en de overige stukken dat de consumenten de klacht gezamenlijk wilden indienen. De commissie heeft de klacht dan ook namens beide consumenten in behandeling genomen.

Juridisch kader

3.3 De Commissie van Beroep van Kifid heeft in eerdere uitspraken geoordeeld dat consumenten er onder bepaalde omstandigheden op mochten vertrouwen dat de variabele rente van het doorlopend krediet, de relevante marktrente zou volgen. De Commissie van Beroep van Kifid heeft gezocht naar een maatstaf om na te gaan of dat is gebeurd. Na onderzoek door deskundigen is geen betere maatstaf naar voren gekomen dan de DNB/CBS-referentierente, die voor de periode vanaf 1998 is vastgesteld.[2] Voor de berekening is het van belang de zogenaamde delta vast te stellen. Deze wordt vastgesteld op het moment van het sluiten van het krediet en is het verschil tussen de door partijen overeengekomen kredietrente bij aanvang en het gemiddelde rentetarief voor een vergelijkbaar product op dat moment in de markt (de referentierente). De bank moet gedurende de looptijd van het krediet de marktbeweging volgen met inachtneming van de delta (het verschil bij aanvang). Als de bank hiervan ten nadele van de consumenten is afgeweken moet zij het te veel betaalde aan de consumenten terugbetalen.

[2] Zie voor de Kifid-lijn de uitspraken CvB Kifid 2019-005b, CvB Kifid 2021-0015 en CvB Kifid 2022-0036, te vinden op www.kifid.nl.

Als de consumenten door het rentebeleid van de bank enerzijds te veel aan rente hebben betaald, omdat de rente op het doorlopend krediet niet steeds voldoende met de relevante marktrente heeft meebewogen, maar zij anderzijds minder hebben betaald, bijvoorbeeld omdat de rente in bepaalde periodes lager is geweest dan bij het meebewegen met de marktrente het geval zou zijn geweest, hoeft de bank alleen terug te betalen wat de consumenten per saldo te veel hebben betaald.[3]

Hebben de consumenten recht op aanvullende rentecompensatie?

3.4 De consumenten stellen zich op het standpunt dat de bank het voordeel van de rentestop in dit geval niet mag meenemen in de berekening, omdat de rentestop is ingevoerd ná de periode waarover de onder 2.4 genoemde compensatie is berekend. De bank dient volgens de consumenten een herberekening te maken over dezelfde periode. De bank betwist dit en stelt dat zij de berekening mag maken over de gehele looptijd van het krediet. Dit verweer slaagt. Dat de bank eerder compensatie aan de consumenten heeft uitbetaald maakt niet dat de bank het voordeel dat de consumenten daarna hebben gehad niet mag meenemen in de herberekening. Partijen hebben niet afgesproken dat een eventuele herberekening van het compensatiebedrag ook alleen over de periode tot mei 2020 zou worden berekend. De commissie acht het niet onredelijk dat de bank de periode daarna meeneemt in de berekening, omdat de overeenkomst immers nog altijd voortduurt. Er is ook geen sprake van dat de lening is omgezet in een ander product. Dezelfde lening duurt voort, met dien verstande dat partijen zijn overeengekomen dat de consumenten hiervoor geen rente meer zijn verschuldigd. Er is ook geen sprake van dat de bank achteraf alsnog rente berekent door deze periode mee te nemen in de berekening. De bank mag het voordeel dat de consumenten hebben genoten van de rentestop dan ook meenemen in de herberekening.

3.5 De bank heeft aangevoerd dat de consumenten hierdoor geen recht hebben op een aanvullende compensatie, omdat er na verrekening van het voordeel dat de consumenten van de rentestop hebben geen te compenseren bedrag overblijft. De bank heeft ter onderbouwing daarvan een berekening overgelegd. De consumenten hebben een eigen berekening overgelegd, maar hierin is het voordeel van de rentestop niet meegenomen. De consumenten hebben overigens niet concreet toegelicht waarom de berekening van de bank onjuist zou zijn. De commissie gaat dan ook uit van de juistheid van de berekening van de bank. Dit betekent dat de consumenten geen recht hebben op aanvullende compensatie. De vordering wordt op dit punt afgewezen.

Heeft de bank ten onrechte rente berekend in 2021?

3.6 De bank heeft aangevoerd dat zij een administratieve fout heeft gemaakt bij het doorvoeren van de rentestop, waardoor het ten onrechte leek alsof er in de periode januari tot en met augustus 2021 wel rente was berekend.

[3] Zie CvB Kifid 2021-0015.

De bank heeft een mutatieoverzicht overgelegd waaruit volgt dat de betalingen in deze periode zijn afgeboekt als aflossing en niet als rentebetaling. De consumenten hebben hierop niet meer gereageerd en hebben dit dus ook niet betwist. De commissie gaat daarom uit van de juistheid van dit mutatieoverzicht. Er is dan ook niet gebleken dat de bank ten onrechte rente in rekening heeft gebracht over de periode januari tot en met augustus 2021. De vordering op dit punt wordt daarom afgewezen.

BKR-codering

3.7 De bank heeft de BKR-codering inmiddels verwijderd, omdat deze inderdaad onterecht bleek. De consumenten vorderen immateriële schadevergoeding van € 200,- per dag dat de BKR-registratie geregistreerd stond. Daarvoor geldt dat moet zijn voldaan aan de vereisten uit artikel 6:106 Burgerlijk Wetboek (hierna: BW, zie bijlage). Hoewel de bank te verwijten valt dat zij ten onrechte een BKR-registratie op naam van de consumenten heeft geplaatst, zij deze pas gedurende de procedure heeft verwijderd en de commissie begrijpt dat dit voor de consumenten vervelend is geweest, is niet gesteld of gebleken dat sprake is van één van de in artikel 6:106 BW genoemde omstandigheden. De consumenten komt eveneens geen schadevergoeding toe op basis van artikel 82 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), hiervoor is vereist dat de consumenten aantonen dat zij schade hebben geleden als gevolg van de inbreuk op de AVG. De consumenten zijn daar niet in geslaagd. De enkele stelling van de consumenten dat zij schade hebben geleden door de BKR-registratie is onvoldoende. Deze vordering wordt daarom eveneens afgewezen.

Conclusie

3.8 Gezien het voorgaande worden de vorderingen van de consument afgewezen.

4. De beslissing

De commissie wijst de vorderingen af.

Deze uitspraak is niet-bindend. Tegen deze uitspraak staat geen beroep open bij de Commissie van Beroep Kifid. U kunt de zaak nog wel aan de rechter voorleggen.

Binnen 2 weken na verzending van de uitspraak kunt u schriftelijk verzoeken een overduidelijke vergissing in de uitspraak zoals een schrijffout, een verkeerde naam/datum of een rekenfout te herstellen. De beslissing in de uitspraak kan hiermee niet ter discussie worden gesteld. Ook kunt u binnen 2 weken na verzending van de uitspraak schriftelijk verzoeken de uitspraak aan te vullen als u vindt dat niet op alle onderdelen van uw vordering is beslist. Dit ziet niet op de situatie waarin u meent dat de Geschillencommissie Kifid niet op al uw argumenten is ingegaan. Meer informatie hierover staat onder vraag 58 en 59 van het Reglement Geschillencommissie Kifid – vanaf 1 april 2024, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten.

Contactgegevens Klachteninstituut financiële dienstverlening

Telefoonnummer: 070 - 333 8 999
Website: www.kifid.nl

Bijlage - Relevante bepalingen uit wet- en regelgeving

Burgerlijk Wetboek

Artikel 6:106

Voor nadeel dat niet in vermogensschade bestaat, heeft de benadeelde recht op een naar billijkheid vast te stellen schadevergoeding:

a. indien de aansprakelijke persoon het oogmerk had zodanig nadeel toe te brengen;

b. indien de benadeelde lichamelijk letsel heeft opgelopen, in zijn eer of goede naam is geschaad of op andere wijze in zijn persoon is aangetast;

c. indien het nadeel gelegen is in aantasting van de nagedachtenis van een overledene en toegebracht is aan de niet van tafel en bed gescheiden echtgenoot, de geregistreerde partner of een bloedverwant tot in de tweede graad van de overledene, mits de aantasting plaatsvond op een wijze die de overledene, ware hij nog in leven geweest, recht zou hebben gegeven op schadevergoeding wegens het schaden van zijn eer of goede naam.

Algemene Verordening Gegevensbescherming

Artikel 82

1. Eenieder die materiële of immateriële schade heeft geleden ten gevolge van een inbreuk op deze verordening, heeft het recht om van de verwerkingsverantwoordelijke of de verwerker schadevergoeding te ontvangen voor de geleden schade.